

تدریس خدا شناسی در خطابه غدیر

قسمت سی ام

دکتر وحید باقرپور کاشانی

Dr.Vahid Bagherpour Kashani

تدریس خداشناسی در خطابه غدیر

قسمت سی‌ام

پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در خطابه غدیر، در فرازی از توصیف ذات ربوبیت فرمودند:

(أَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، إِلاَهُ وَاحِدٌ وَرَبُّ مَا جَدُّ)

خداوند متعال أَحَدٌ است، یکتاست، و همتایی ندارد، همترازی ندارد، حتی واحدیت و احدیت او، واحدیت و احدیت حقیقیست؛ یعنی این‌گونه نیست که به صورت عددی باشد، ممکن است که «الله» تبارک و تعالی، کثرت بردار باشد، یعنی یکی که دو بخواهد بشود، دویی که سه بخواهد بشود، نه! اساساً محال است که دو برای خداوند متعال مطرح شود.

و نیز او حقیقتیست که مِنْ حَيْثُ نَاتَشِ وَقْتِي نَگَاحِ مِي كُنِيْمِ، ترکیب در او راه ندارد!

شاید به ما اطلاق واحد بودن بشود، اما خب واحدی که دارای اجزا هستیم، مرکب هستیم، اما او حقیقتی است که بحت و هیچ‌گونه اجزا و ترکیب و ترکب در او راه ندارد.

«صَمَدٌ»؛ او بی‌نیاز است.

تمام عالم به او هستند، او به خود است، او حتی برای خلق موجودات هم دنبال کمالی نبوده، چون معمولاً هر موجودی کاری را که انجام می‌دهد، یک چیزی بر او می‌خواهد افزوده بشود، نیازی برطرف بشود، نفعی به ذاتش برسد، اما خلق موجودات هیچ منفعتی برای ذات او ندارد، و بلکه این منفعت متوجه خود این مخلوقات می‌شود، اقتضای رحمت و مهربانی اوست که عالم را ایجاد کرده است.

(لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ)

«نزاده و زاده نشده است».

چیزی از خداوند متعال خارج نمی‌شود!

چیزی از خداوند متعال زائیده نمی‌شود!

چیزی از خداوند متعال صادر نمی‌شود!

اینکه می‌گویند که این عالم کثرات و موجودات صادر شده از ذات ربوبیت،
از وجود خداوند عقل اول صادر شد، یک موجود صادر شد، طبق قاعده:
(الواحد لا یصدر عنه الا الواحد)

از عقل اول، عقل دوم و فلک اول صادر شد، از عقل دوم، عقل سوم و
فلک دوم صادر شد، تا عقل عاشر و عقل دهم، از او صادر شد صورت و
ماده و شد عالم اجسام؛ که تمام این‌ها صقع ربوبی و ذات و بطن و کتم
واجب‌تعالی صادر شده به واسطه.

این حرف اشتباهی است.

«لَمْ یَلِدْ»، نزاده، هر صدوری را که فرض بکنیم، لازمه‌اش جدایی شیء از
شیء و ترکیب را به دنبال دارد، چیزی از خداوند متعال گنده نمی‌شود، از
او چیزی جدا نمی‌شود، او ایجاد می‌کند، او به معنای حقیقی خلق می‌کند،
خلق از نوع خلقِ «لا مِنْ شیء»، خلق ایجادی؛ نه اینکه یک تکه از وجود
خودش را، رقیقه خودش را بخواهد در خصوص عالم مطرح بکند، و
اساساً هیچ کدام از این مخلوقات از حیث موجودیت‌شان هم سنخیت و
اشتراک در حقیقت ذات، با واجب‌تعالی، با الله تبارک و تعالی ندارند.

(وَلَمْ يُوَلَّدْ)؛ «زاده نشده»، یعنی او صادر از موجود دیگری نشده، چون اگر صادر بخواهد بشود، می‌شود معلول، و چون شد معلول، این نیازمند به یک علت دارد، پس به خود نیست، پس این خدایی که مطرح می‌کنیم نیست، یک مخلوق بزرگ هست که باز آن مخلوق خدایی دیگر است. باز همان اشکال را می‌توانیم مطرح کنیم، آیا آن خدا که این خدا را خلق کرده، او هم زاده شده است؟! اگر شده، می‌شود معلول! و به حکم تسلسل این‌گونه نیست که هر شیئی باید زاده شده از شیء دیگری باشد، باید این‌ها ختم بشود به یک علت‌العللی که او به خود است، موجودیتش را از غیر نگرفته، موجودیت عین ذات اوست.

(وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ)

«نیست برای او هیچ همتایی» حتی اشرف مخلوقات که ائمه معصومین علیهم‌السلام بودند هم همتای خداوند نیستند، هم‌تراز خداوند نیستند، از هیچ جهتی، هیچ موجودی هم‌رتبه و هم‌تراز خداوند نیست، مصداق واحد او، رتبه‌ای که فرض می‌کنیم، آن مفهومی که در نظر می‌گیریم، قائم به ذات فقط اوست، او به خود است و تمام موجودات به او هستند؛ او کُفو، هم‌تا، نظیر، شبیه، مثل، ند ندارد.

(الهُ وَاحِدٌ)

«خداوندِ یگانه و واحد است».

(وَرَبُّ مَا جُدُّ)

«و پروردگار با عظمت است»

عالم را او پرورش داده، او ایجاد کرده و در جهت کمال قرار داده، او رَبُّ است، رَبُّ با عظمت است؛ گاهی اوقات، شیئی شیء دیگری را پرورش می‌دهد اما این‌گونه نیست آن چیزی که پرورش داده واقعاً به معنای حقیقی، عَلَتْ حقیقی‌اش خودش باشد، مُعَدَّ است، سبب است، مجرا و مجلا است، اما در مورد ذات ربوبیت، رَبُّ بودن او به این گونه است که اصل موجودیت اشیاء را او تحقق داده و او در جهت کمال و تقدیر و تدبیر خودش، موجودات را پیش برده.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

@aparat.com/be
_sooye_zohoor

v_bagherpour_
kashani

@seratehagh1

besouyezohour

bagherpour-
kashani.com/

@serat12k

youtube.
com/c/seratehagh

https:
//naakhodaa.ir